



Bruxelles, den 30.1.2019
COM(2019) 53 final

2019/0019 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

**om indførelse af beredskabsforanstaltninger inden for koordinering af socialsikring
efter Det Forenede Kongerige Storbritanniens og Nordirlands udtræden af Den
Europæiske Union**

(Tekst af relevans for EØS og Schweiz)

DA

DA

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

• Forslagets begrundelse og formål

Det Forenede Kongerige meddelte den 29. marts 2017 sin beslutning om at udtræde af Unionen i henhold til artikel 50 i traktaten om Den Europæiske Union. Dette betyder, at hvis udtrædelsesaftalen ikke ratificeres, ophører Unionens primære og afledte ret med at finde anvendelse på Det Forenede Kongerige fra den 30. marts 2019 ("udtrædelsesdatoen"). Det Forenede Kongerige vil derefter være et tredjeland.

Unionen og Det Forenede Kongerige er nået til enighed om en udtrædelsesaftale¹, som Det Europæiske Råd godkendte (artikel 50) den 25. november 2018. Der hersker dog usikkerhed omkring Det Forenede Kongeriges ratificering heraf.

Europa-Kommissionen understregede i sin meddelelse af 13. november 2018 "Forberedelse af Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union den 30. marts 2019: en nødhandlingsplan"² ("meddelelsen om en nødhandlingsplan"), at udtrædelsesaftalen er det bedste alternativ, når det drejer sig om at sikre, at Det Forenede Kongeriges udtrædelse af Unionen bliver velordnet. Uden en udtrædelsesaftale vil Unionen dog handle for at beskytte sine interesser og bør fremvise en samlet og samordnet tilgang på alle områder. Kommissionen beskrev i samme meddelelse de seks generelle principper, som beredskabsforanstaltninger på alle niveauer bør overholde. De omfatter principperne om, at foranstaltningerne ikke bør gengive fordelene ved medlemskab af Unionen eller betingelserne i en eventuel overgangsperiode som omhandlet i udtrædelsesaftalen, de skal have midlertidig karakter og bør i princippet ikke gælde længere end til udgangen af 2019, og de skal vedtages ensidigt af Den Europæiske Union i udøvelsen af dens interesser og kan derfor i princippet til enhver tid ophæves af Den Europæiske Union.

Hvis der ikke indgås en udtrædelsesaftale mellem Unionen og Det Forenede Kongerige, finder EU-lovgivningen om koordinering af socialsikring ikke længere anvendelse på forbindelserne mellem Unionen og Det Forenede Kongerige fra udtrædelsesdatoen. Dette betyder, at socialsikringsrettigheder ikke længere er garanteret hverken for EU-borgere, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, eller som er eller har været i situationer, der involverer Det Forenede Kongerige (f.eks. at de arbejdede eller havde bopæl der, mens Det Europæiske Kongerige var medlem af Unionen), eller for statsborgere i Det Forenede Kongerige, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater.

Kommissionen har i alle situationer konsekvent gjort det klart, at beskyttelse af EU-borgere i Det Forenede Kongerige og af statsborgere fra Det Forenede Kongerige i Den Europæiske Union er en prioritet. Dette vil kræve, at medlemsstaterne anlægger en generøs tilgang til rettighederne for borgere fra Det Forenede Kongerige, som allerede er bosiddende på deres område. Det Forenede Kongerige forventes at handle på samme måde. Dette forslag tager

¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_withdrawal_agreement_0.pdf

² Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Den Europæiske Centralbank, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Investeringsbank "Forberedelse af Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union den 30. marts 2019: en nødhandlingsplan" (COM/2018/880 final).

derfor sigte på at afbøde nogle af de negative konsekvenser, som Det Forenede Kongeriges udtræden af Unionen vil få, hvis der ikke nås til enighed med Det Forenede Kongerige om diverse løsninger.

Det er aldeles nødvendigt at sikre, at de personer, der som EU-borgere har udøvet deres ret til fri bevægelighed inden for Unionen før udtrædelsesdatoen, bevarer de socialsikringsrettigheder, som er baseret på forhold og begivenheder, der er indtrådt, og forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, der er tilbagelagt, inden udtrædelsesdatoen, da Det Forenede Kongerige var en EU-medlemsstat. Visse nøgleprincipper ved koordineringen af socialsikring, som er forankret i forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (sidestilling, sammenlægning, ligebehandling), samt bestemmelserne i denne forordning om gennemførelse af disse principper (f.eks. pro rata-beregning af alderspension) bør fortsat finde anvendelse på disse personer, for så vidt angår forhold eller begivenheder, der er indtrådt, og perioder, der er tilbagelagt, inden udtrædelsesdatoen. Det samme behov gør sig gældende i forbindelse med socialsikringsrettigheder for statsløse og flygtninge, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, eller som er eller har været i situationer, der involverer Det Forenede Kongerige. For alle ovennævnte kategorier er familiemedlemmer og efterladte omfattet³.

Da Det Forenede Kongerige bliver et tredjeland, ophører andre principper og bestemmelser om koordinering af socialsikring med at finde anvendelse fra udtrædelsesdatoen, f.eks. om eksport af kontantydelse, fortsat levering af naturalydelse ved sygdom og bestemmelserne om gældende lovgivning.

Unionen har i overensstemmelse med traktatens bestemmelser om fri bevægelighed i fuldt omfang udøvet sin kompetence for så vidt angår koordinering af socialsikringsordninger mellem Det Forenede Kongerige og andre medlemsstater i forbindelse med den udøvelse af retten til fri bevægelighed, der fandt sted, da Det Forenede Kongerige var en EU-medlemsstat. Medlemsstaterne kan derfor hverken indgå eller anvende bilaterale aftaler om de situationer, som er omfattet af denne forordning.

- **Sammenhæng med de gældende regler på samme område og Unionens politik på andre områder**

Dette forslag indgår som led i Unionens beredskabs- og nødplan, som har til formål at afbøde de negative konsekvenser, som Det Forenede Kongeriges udtræden af Unionen vil få uden en udtrædelsesaftale. Forslaget følger de generelle principper, som er beskrevet i meddelelsen om en nødhandlingsplan. Forslaget er, navnlig da det ikke gengiver fordelene ved medlemskab af Unionen eller betingelserne i en eventuel overgangsperiode som omhandlet i udtrædelsesaftalen, ensidigt og midlertidigt.

³ Kommissionen vil på et senere tidspunkt overveje at få principperne i dette forslag udvidet til at omfatte tredjelandsborgere, som har bopæl i en medlemsstat, og som i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1231/2010 af 24. november 2010, er omfattet af EU-lovgivningen om koordinering af socialsikringsordninger.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORCIONALITETSPRINCIPPET

• Retsgrundlag

Dette forslag er baseret på artikel 48 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), da det vedrører foranstaltninger inden for koordinering af socialsikring.

• Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)

Nærhedsprincippet finder anvendelse, idet forslaget ikke hører under EU's enekompetence. Målene med forslaget kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne hverken på nationalt, regionalt eller lokalt niveau. Det er nødvendigt med en koordineret tilgang på EU-niveau for at sikre beskyttelse af socialsikringsrettigheder, der er erhvervet som følge af de berørte personers udøvelse af retten til fri bevægelighed som EU-borgere. Dette vil gøre det muligt at undgå opsplitning mellem medlemsstaterne ved anvendelse af EU-lovgivningen i forbindelse med socialsikringsrettigheder, som vedrører forhold eller begivenheder, der er indtrådt, og perioder, der er tilbagelagt, inden udtrædelsesdatoen, og forskelsbehandling af de berørte personer.

• Proportionalitetsprincippet

Forslaget til forordning går ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå de tilstræbte mål for Kommissionens beredskabsplan, idet det sikrer mindstebeskyttelse af socialsikringsrettigheder for personer, som har udøvet deres ret til fri bevægelighed inden udtrædelsesdatoen.

• Valg af retsakt

Den foreslåede retsakt er en forordning. Andre instrumenter (f.eks. en meddelelse eller en anden ikke-bindende retsakt) ville ikke føre til den nødvendige retssikkerhed.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

Dette forslag vedtages som led i beredskabsforanstaltninger, der skal begrænse de risici, der er forbundet med Det Forenede Kongeriges eventuelle udtræden af Unionen uden en udtrædelsesaftale.

Europa-Kommissionen har analyseret konsekvenserne af mangel på en sådan aftale. Efter først at have opfordret medlemsstaterne til at skride til handling konkluderede den, at dette forslag er nødvendigt for at beskytte socialsikringsrettighederne for de berørte personer for så vidt angår forhold eller begivenheder, der er indtrådt, og perioder, der er tilbagelagt, inden udtrædelsesdatoen.

Kommissionen har drøftet behovet for beredskabsforanstaltninger med medlemsstaterne og de sektorbestemte, retlige og administrative beredskabsforanstaltninger i et sådan scenarie. I den forbindelse har Rådets arbejdsgruppe vedrørende artikel 50 afholdt møder den 27. november, den 12. december 2018 og den 16. januar 2019, og den 20. december 2018 blev der afholdt et særligt seminar med tekniske eksperter om koordinering af socialsikring.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Forslaget har ingen virkninger for EU's budget. Det tager sigte på at beskytte socialsikringsrettighederne for de berørte personer, herunder de indtægter, som hidrører fra socialsikringsrettigheder og medlemsstaternes finanser.

5. ANDRE FORHOLD

- **Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering**

Ikke relevant

- **Nærmere redegørelse for de enkelte bestemmelser i forslaget**

Forslaget har til formål at sikre, at personer, der som EU-borgere har udøvet deres ret til fri bevægelighed inden udtrædelsesdatoen, bevarer de socialsikringsrettigheder, der er forbundet med forhold og begivenheder, der er indtrådt, og perioder, der er tilbagelagt, inden udtrædelsesdatoen. Andre relevante personer, som er eller har været i situationer, der involverer Det Forenede Kongerige, inden udtrædelsesdatoen, og som ellers ville være omfattet af forordning (EF) nr. 883/2004 og 987/2009, bør også bevare disse rettigheder: statsløse og flygtninge samt disses familiemedlemmer og efterladte i alle de tidligere omtalte kategorier.

Ved artikel 1 præciseres det, at de definitioner, der finder anvendelse i nærværelse forordning, er de samme som dem, der er fastlagt i artikel 1 i forordning (EF) nr. 883/2004 og artikel 1 i forordning (EF) nr. 987/2009.

Ved artikel 2 defineres den personkreds, som forslaget til forordning finder anvendelse på. Den omfatter: personer (EU-statsborgere eller statsborgere i Det Forenede Kongerige, statsløse og flygtninge), som er eller har været omfattet af EU-bestemmelser om koordinering af socialsikring og er eller har været i situationer, der involverer Det Forenede Kongerige, mens landet var en EU-medlemsstat, sammen med deres familiemedlemmer og efterladte.

Ved artikel 3 defineres det materielle anvendelsesområde for forslaget til forordning, og det præciseres, at anvendelsesområdet omfatter alle de sociale sikringsgrene, der er opført i artikel 3 i forordning (EF) nr. 883/2004.

Artikel 4 omhandler ligebehandling af de personer, som er omfattet af forslaget til forordning.

I henhold til artikel 5 finder principperne om sidestilling og sammenlægning i forordning (EF) nr. 883/2004 fortsat anvendelse i Unionen for så vidt angår eventuelle krav, som vedrører forhold og begivenheder, der er indtrådt, og perioder, der er tilbagelagt, inden udtrædelsesdatoen.

Artikel 6 omhandler dette forslag til forordnings ikrafttræden og anvendelse.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om indførelse af beredskabsforanstaltninger inden for koordinering af socialsikring efter Det Forenede Kongerige Storbritanniens og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union

(Tekst af relevans for EØS og Schweiz)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —
under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 48,
under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,
efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,
efter den almindelige lovgivningsprocedure, og
ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den 29. marts 2017 meddelte Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland ("Det Forenede Kongerige") sin beslutning om at udtræde af Unionen i henhold til artikel 50 i traktaten om Den Europæiske Union. Traktaterne ophører med at finde anvendelse på Det Forenede Kongerige på datoen for udtrædelsesaftalens ikrafttræden eller, hvis en sådan aftale ikke indgås, to år efter meddelelsen, dvs. den 30. marts 2019, medmindre Det Europæiske Råd efter aftale med Det Forenede Kongerige beslutter at forlænge denne frist.
- (2) I mangel af en udtrædelsesaftale eller en forlængelse af fristen på to år efter Det Forenede Kongeriges meddelelse af sin beslutning om at udtræde af Unionen den 30. marts 2019 ophører EU-bestemmelserne om koordinering af de sociale sikringsordninger i forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger⁴ og i forordning (EF) nr. 987/2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004⁵ også med at finde anvendelse på og i Det Forenede Kongerige.
- (3) Personer, som i deres egenskab af EU-borgere legitimt har udøvet den ret til fri bevægelighed, der er forankret i traktatens artikel 45 og 49, inden datoen for Det Forenede Kongeriges udtræden af Unionen, kan ikke længere henholde sig til disse bestemmelser for så vidt angår de socialsikringsrettigheder, som er baseret på forhold og begivenheder, der er indtrådt, og forsikrings- eller beskæftigelsesperioder, eller

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (EUT L 166 af 30.4.2004, s. 1).

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (EUT L 284 af 30.10.2009, s. 1).

perioder med selvstændig virksomhed eller bopælsperioder, der er tilbagelagt, inden udtrædelsesdatoen, og som involverer Det Forenede Kongerige. Statsløse og flygtninge, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater og er eller har befundet sig i situationer, som involverer Det Forenede Kongerige, samt disses familiemedlemmer og efterladte i alle disse kategorier, vil også blive påvirket.

- (4) For at nå målet om at garantere de berørte personers socialsikringsrettigheder bør medlemsstaterne fortsat anvende Unionens principper om ligebehandling, sidestilling og sammenlægning i forordning (EF) nr. 883/2004 og 987/2009 samt de bestemmelser i disse forordninger, der er nødvendige for at gennemføre nævnte principper, for så vidt angår personer omfattet heraf, forhold eller begivenheder, der er indtrådt, og perioder, der er tilbagelagt, inden Det Forenede Kongeriges udtræden af Unionen.
- (5) For at sikre ensartet og ensidig anvendelse af socialsikringsprincipperne om ligebehandling, sidestilling og sammenlægning er det nødvendigt at indføre denne beredskabsforordning.
- (6) Denne forordning bør finde anvendelse fra dagen efter den dato, hvor traktaterne ophører med at finde anvendelse på og i Det Forenede Kongerige, medmindre en udtrædelseaftale indgået med Det Forenede Kongerige er trådt i kraft senest på nævnte dato —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

Definitioner

Ved anvendelse af denne forordning gælder definitionerne i artikel 1 i forordning (EF) nr. 883/2004 og artikel 1 i forordning (EF) nr. 987/2009.

Artikel 2

Personkreds

Denne forordning finder anvendelse på følgende personer:

- a) statsborgere i en medlemsstat, statsløse og flygtninge, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, eller som er eller har været i en situation, der involverer Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland ("Det Forenede Kongerige") inden den 30. marts 2019, samt disses familiemedlemmer og efterladte
- b) statsborgere i Det Forenede Kongerige, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater inden den 30. marts 2019, samt disses familiemedlemmer og efterladte.

Artikel 3

Anvendelsesområde

Denne forordning finder anvendelse på alle de sociale sikringsgrene, der er omhandlet i artikel 3 i forordning (EF) nr. 883/2004.

Artikel 4

Ligebehandling

Princippet om ligebehandling som omhandlet i artikel 4 i forordning (EF) nr. 883/2004 finder anvendelse på de personer, der er omhandlet i artikel 2 i nærværende forordning, for så vidt angår forhold eller begivenheder, der er indtrådt i Det Forenede Kongerige inden den 30. marts 2019.

Artikel 5

Sidestilling og sammenlægning

1. Princippet om sidestilling som omhandlet i artikel 5 i forordning (EF) nr. 883/2004 finder anvendelse for så vidt angår ydelser eller indtægter, der er erhvervet, og forhold eller begivenheder, der er indtrådt, i Det Forenede Kongerige inden den 30. marts 2019.

2. Princippet om sammenlægning som omhandlet i artikel 6 i forordning (EF) nr. 883/2004 finder anvendelse for så vidt angår forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, der er tilbagelagt i Det Forenede Kongerige inden den 30. marts 2019.

3. Andre bestemmelser i forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009, som er nødvendige for at gennemføre de principper, der er omhandlet i denne artikels stk. 1 og 2, finder anvendelse.

Artikel 6

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den anvendes fra dagen efter den dag, hvor traktaterne ophører med at finde anvendelse på Det Forenede Kongerige, jf. artikel 50, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union.

Denne forordning finder imidlertid ikke anvendelse, hvis en udtrædelsesaftale indgået med Det Forenede Kongerige i overensstemmelse med artikel 50, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union er trådt i kraft på denne dato.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand